SUOMEN RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

Lausunto

15.1.2019

Asianro 187/00.01.00.00.00/2018

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

viite: Hallituksen esitys vieraslajilain ja metsästyslain muuttamisesta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain ja metsästyslain muuttamisesta

Suomen riistakeskus kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain ja metsästyslain muuttamisesta.

Suomen riistakeskus pitää esitettyjä lakimuutoksia perusteltuina, mikäli tulevassa valtioneuvoston asetuksessa otetaan huomioon riistakeskuksen aiemmassa lausunnossa nostetut kohdat pyyntimenetelmien ja keinojen osalta tarpeellisista tarkennuksista. Valtioneuvoston asetus tulisi muotoilla niin, että vierasperäisten lintujen ja nisäkkäiden pyynnissä olisi yhteneväisesti sallittua käyttää metsästyslain 33 § 1 momentin kohtien 4, 5 ja 15 pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. 33 § 1 momentin kohdat ovat: 4) yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa; 5) keinotekoiset valonlähteet ja kohteita valaisevat laitteet sekä peilit ja muut häikäisevät laitteet; 15) ääntä synnyttävä koneellinen laite.

Suomeen mahdollisesti leviävien vieraslajien torjunnassa saattaa olla tarpeen käyttää tehokkaitakin keinoja, mutta Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan osa mahdollisesti tarpeellisista erityiskeinoista soveltuu paremmin tapauskohtaiseen torjuntaan ammattimaisesti toteutettuna ja poikkeuslupaperusteisena. Erityisosaamista vaativien menetelmien käyttö poikkeusluvalla mahdollistaisi tapauskohtaisen harkinnan ja sen, että on tiedossa kuka, missä ja milloin niitä käyttää.

Vieraslajien poistotoimien tulisi olla mahdollisia myös kaupungeissa ja taajama-alueilla ja siksi toimintatapoja ja valtuuksia toimia asutusalueilla tulisi kehittää varsinkin ampuma-aseen käytön osalta. Metsästyslain 25 § kieltää eläimen ampumisen 150:tä metriä lähempänä asuttua rakennusta. On tarpeen miettiä, voitaisiinko valtioneuvoston asetuksella mahdollistaa poikkeaminen tästä yleissäännöstä esimerkiksi metsästysasetuksen 19 §:ssä luetelluissa kohteissa. Ampuma-asetta voisi käyttää asutusalueilla 25 § yleiskiellosta huolimatta esimerkiksi loukussa, louhikossa, rakennuksen tai puupinon alla taikka muutoin avuttomassa tilassa olevaa eläintä lopetettaessa.

Asiakaspalvelu
p. 029 431 2001
asiakaspalvelu@riista.fi

Verkkosivut
www.riista.fi
Sähköinen asiointi
oma.riista.fi

Kirjaamo
Sompiontie 1,
00730 Helsinki
kirjaamo@riista.fi

Lupahallinto
Sompiontie 1,
00730 Helsinki
lupahallinto.kirjaamo@riista.fi

Y-tunnus
0201724-4
Verkkolaskut
003702017244
laskut@riista.fi

Suomen riistakeskus pitää tärkeänä varmistaa lainsäädännön muutoksen yhteydessä, että jatkossakin on mahdollista metsästyslain 51 § mukaisesti pyytää nyt metsästyslaista poistuvia lajeja myös koiran kiinnipitoaikana muuta kuin ajavaa koiraa käyttäen. Esimerkiksi supikoiran pyynti seisovalla kanakoiralla maalis-huhtikuussa tulisi olla edelleen mahdollista.

Nisäkkäisiin ja lintuihin liittyvissä toimenpiteissä käytettävät menetelmät vaativat lähes poikkeuksetta metsästyksen asiantuntemusta. Näkemyksemme mukaan esityksen 8 § muotoilu Suomen riistakeskuksen tehtäväkuvasta selventää riistaan ja metsästykseen liittyvän asiantuntijaorganisaation toimintaa vieraslajien hallinnassa ja se sopii hyvin myös riistahallintolaissa määrättyihin tehtäviimme. Monet vieraslajit ovat taustaltaan riistalajeja, vaikuttavat riistalajien kantoihin, ovat olleet merkittäviä riistasaalislajeja tai niiden torjunnassa sekä hallinnassa tarvitaan metsästykseen liittyvää asiantuntemusta.

Vieraslajien torjunnan ja hallinnan osalta tulisi pohtia myös resursseja. Suomen riistakeskuksen resurssit tulevat metsästäjien maksamista riistanhoitomaksuvaroista ja on syytä miettiä, onko tarkoituksenmukaista kustantaa maahan tulevien uusien vieraslajien torjunta- ja hallintatoimenpiteitä riistanhoitomaksuvaroista. Vieraslajeilla voi olla huomattavaa vaikutusta luontomme monimuotoisuuteen ja uusien lajien osalta tarvittaneen toimenpiteitä, jotka ovat luonteeltaan ”erikoisjoukkojen” toimenkuvaa. Näiden joukkojen ja muun toiminnan resurssoimisen osalta tulisi jatkossa miettiä muutakin rahoitusta kuin riistanhoitomaksuvarat.

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan vieraslajilain 16 § nojalla annettu valtioneuvoston asetus tulee saattaa voimaan samanaikaisesti vieraslajilain ja metsästyslain muutosten kanssa.

Minkki ja kultasakaali

Suomen riistakeskus pitää erittäin hyvänä minkin poistamista metsästyslaista samaan kategoriaan supikoiran kanssa. Kultasakaalin lisääminen riistaeläinluetteloon on kannatettavaa. Kultasakaalin osalta on noudatettava varovaisuusperiaatetta, ja ennaltaehkäisevästi estettävä lajin leviäminen Suomeen tulevien merkittävien vahinkojen estämiseksi. Virossa saatujen kokemusten mukaan sakaali keskittää saalistustaan rannikkojen ruovikkoalueille, peltoalueille ja maatalousalueille, jolloin se lajina voi aiheuttaa lisää tappioita ennestäänkin kärsineille luontaisille lajeillemme.

Vieraslajien tapaan tulokaslaji kultasakaali voi uhata alkuperäisiä lajeja kilpailemalla samoista resursseista, saalistamalla, levittämällä tauteja ja loisia tai risteytymällä luonnossa näiden lajien kanssa. Tautiriskiä sakaalin osalta ei tunneta edes riittävän hyvin. Koiraeläimenä sakaali kykenee risteytymään sekä koiran että suden kanssa. Sekä koirasakaaleja että sakaalisusia on tavattu Euroopassa. Jos sakaali vakiintuu Suomen lajistoon, on sen kannanhallinta erittäin vaikeaa ja kallista ja vahinkojen korvaaminen aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia.

Suomi ei ole kultasakaalin luontaista levinneisyysaluetta. Ihminen on omalla toiminnallaan – ilmastonmuutoksen vauhdittamisella, elinympäristöjen pirstoutumisella sekä ravintolähteiden tarjonnalla helpottanut ja mahdollistanut sakaalin leviämisen kohti pohjoista.

Marko Svensberg
erikoissuunnittelija